

Inwazyjne zakażenia *Candida* spp. – problemy w diagnostyce i terapii

Alina M. Olender

Katedra i Zakład Mikrobiologii Lekarskiej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Gatunki z rodzaju *Candida* wchodzą w skład mikrobioty występującej w różnych obszarach organizmu człowieka, takich jak: górne drogi oddechowe, jelita, skóra i nie stanowią dla osoby zdrowej, immunokompetentnej zagrożenia rozwojem kandydozy i inwazyjnego zakażenia. Sytuacje sprzyjające zakażeniom inwazyjnym wiążą się przede wszystkim z czynnikami ryzyka związanymi bezpośrednio ze stanem zdrowia i stosowanymi zabiegami u chorego, chorobami towarzyszącymi, prowadzoną szerokospektralną antybiotykoterapią, dysfunkcją układu immunologicznego oraz zaburzeniami w funkcjonowaniu barier skórnych i żołądkowo-jelitowych (np.: perforacja przewodu pokarmowego). Na przebieg zakażeń *Candida* spp. mają wpływ wytwarzane przez różne gatunki czynniki zjadliwości oraz podatność chorego na inwazyjny przebieg zakażenia, co może wiązać się z nieprawidłową odpowiedzią immunologiczną w związku z pierwotnymi i wtórnymi niedoborami odporności. Kluczowe znaczenie w diagnostyce inwazyjnych zakażeń *Candida* spp. ma bardzo wczesne rozpoznanie i szybkie podjęcie leczenia przeciwgrzybiczego uwzględniającego profil lekowrażliwości identyfikowanego gatunku *Candida*. Poznanie specyficznych dla gatunków *Candida* patomechanizmów zakażeń powiązanych z ich czynnikami wirulencji oraz analiza odpowiedzi immunologicznej u chorego jest ważnym elementem w opracowaniu efektywnych metod diagnostyki prowadzących do szybkiego rozpoznania inwazyjnego zakażenia. Przeprowadzone badania z wykorzystaniem nowoczesnych metod immunologicznych, biologii molekularnej i analiza predyspozycji genetycznych chorego oraz poznanie mechanizmów determinujących chorobotwórcze działanie gatunków *Candida* spp. doprowadziły do bardzo ważnych spostrzeżeń i wniosków na temat opracowywania strategii działań w przeprowadzeniu wczesnego rozpoznania, z wykorzystaniem szerokoprofilowej diagnostyki, wdrożenia skutecznej terapii oraz analizy możliwości opracowania szczepionki zawierającej potencjalnych kandydatów molekularnych *Candida* spp.